

Cova de fornot Prop de cal Sastre

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector sud-oest del terme municipal
Emplaçament	De la carretera que uneix Palà de Torroella i Palà Nou en surt una pista forestal cap a l'est i després nord. Cal seguir-la uns 2,5 km i després prendre un camí a l'esquerra uns 200 m. La Cova és uns metres a la dreta, enmig del bosc.
Alçada:	450

Coordenades:

Latitud:	41.86553
Longitud:	1.73669
UTM Est (X):	395155
UTM Nord (Y):	4635618

Classificació

Número de fitxa	08141 - 204
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	VIII-XI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 36.BARP. Nivell 1. Integral
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada

Titular: 08140A014000070000IZ

Fitxes associades:

[Roc Foradat](#)

[Cova de fornó de la Soleia](#)

[Cova del Lladre](#)

[Roc Foradat](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dv., 26/03/2021 - 15:39

Descripció

Probable eremitori excavat a la roca del tipus anomenat coves de forn o fornots. Aquest tipus de coves artificials tenen una forma molt peculiar que recorda la d'un forn de pa i es troben a una certa alçada. Tradicionalment s'han interpretat com a eremitoris alt-medievals o bé com a coves sepulcrales prehistòriques. En aquest cas particularment ens inclinem per la hipòtesi d'un eremitori, especialment perquè hi ha altres casos similars a l'entorn i, en el cas de la Cova del Lladre, prop de Sant Cugat del Racó, hi ha indicis que apunten a l'existència d'una tradició eremítica a la zona.

La cavitat està excavada en un gran bloc de pedra que es troba en un terreny lleugerament elevat. Està encarada cap a migdia i tindria bones vistes, si no fos per la presència d'uns pins que la tapen. Té una planta ovalada que mesura uns dos metres de diàmetre per 1,10 d'alçada màxima interior. El forat d'entrada és quadrat amb els angles arrodonit, i fa un metre d'alçada. El forat es troba lleugerament elevat respecte a l'exterior, i té diversos graons excavats que en faciliten l'accés.

En un principi aquest tipus de coves van ser associades a l'època prehistòrica i al megalitisme, però sense gaire fonament. Treballs més recents tendeixen a identificar-les amb eremitoris utilitzats pels primers anacoretes en època alt-medieval, els quals seguien els corrents de l'eremitisme vingut d'Orient. Això no exclou que algunes de les coves utilitzades per aquests anacoretes fossin preexistents. Tanmateix, la casuística sembla força variada i no totes les coves es poden enquadrar en una mateixa tipificació.

En una zona relativament propera hi ha diversos casos de coves de fornots: la Cova de fornó de la Soleia, la ja esmentada Cova del Lladre (al Pla de Sant Pere, prop de de Sant Cugat del Racó). Al municipi de Sant Mateu de Bages hi ha El Roc Foradat de cal Milhomes, i al municipi de Viver i Serrateix també n'hi ha exemples similars. Un altre cas ben estudiat és el Roc Foradat de Cal Pepa (Aguilar de Segarra). Aquest últim ha estat objecte d'una excavació arqueològica amb uns resultats que indiquen que podria haver tingut un ús domèstic d'època baix-medieval relacionat amb una construcció adossada. Però aquest cas no sembla que tingui gaires semblances amb els fornots de Navàs.

Observacions:

Aquesta cova és coneguda de fa poc temps i no se li havia donat cap nom. En el Catàleg de protecció del patrimoni de Navàs (PEUPIC) se la va denominar "Cova de fornó prop de cal Sastre", per la seva proximitat amb aquesta masia, i es va fer una fitxa conjunta amb un exemple similar que hi ha proper, la Cova de la Soleia.

Bibliografia

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert (2004). "Dues noves coves de forn al Bages", Dovella, núm. 83-84, Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 5-10.

ESTRUCH, Maria (2003: "Un indret amb llegenda: La cova del lladre (Sant Cugat del Racó, Navàs)". Dovella, núm. 46. Manresa, p. 45-46.

FOLCH, C.; GIBERT, J. (2010). "Resultats preliminars de les excavacions al roc foradat de cal Pepa (Aguilar de Segarra, Bages)". Actes del IV Congrés d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya (Tarragona, 2010). Tarragona, p. 955-960.

Enllaços d'interès:

[Blog de Maria Estruch "Arrels"](#)

[Web La Mirada de l'òliba. Apunts per una cartografia de l'oblit](#)

